

Fremsat den XX af erhvervs- og vækstminister (Annette Vilhelmsen)

Forslag

til

Lov om ændring af markedsføringsloven (indførelse af en informationspligt om forældelsesfristen)

§ 1

I lov om markedsføring, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 20. januar 2012, foretages følgende ændringer:

6a.

Efter § 27 indsættes:

Informationspligt om forældelse

”§ 27a. Forbrugerombudsmanden kan, hvis det skønnes nødvendigt for at beskytte forbrugere mod retstap, efter forhandling meddele påbud om at informere relevante kunder om retsstillingen i relation til forældelse. Reglerne i § 27, stk. 3-5, finder tilsvarende anvendelse.”

7a. § 30, stk. 1, affattes således:

”Tilsidesættelse af et af retten nedlagt forbud eller påbud eller et af Forbrugerombudsmanden i henhold til § 23, stk. 2, § 27, stk. 2, eller § 27 a, meddelt påbud straffes med bøde eller fængsel i op til 4 måneder. Tilsidesættelse af et påbud om at tilbagebetale en modtaget pengeydelse straffes dog ikke.”

Loven træder i kraft den [1. maj 2013].

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse:

		Side
1.	Indledning	
	1.4. Informationspligt om forældelse	
2.	Lovforslagets indhold	
	2.4. Informationspligt om forældelse	
	2.4.1. Gældende ret	
	2.4.2. Lovforslagets udformning	
3.	Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	
4.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	
5.	Administrative konsekvenser for borgerne	
6.	Miljømæssige konsekvenser	
7.	Forholdet til EU-retten	
8.	Hørte myndigheder og organisationer mv.	
9.	Sammenfattende skema	

I de almindelige bemærkninger indsættes følgende:

1. Indledning

Lovforslaget har desuden til formål at beskytte forbrugerne mod forældelse af deres krav over for en erhvervsdrivende og andre, der driver erhvervmæssig virksomhed. Det vil konkret ske ved indførelse af en bestemmelse, der giver Forbrugerombudsmanden mulighed for at meddele påbud til en erhvervsdrivende om at informere sine kunder om retsstillingen i relation til forældelse.

1.4. Informationspligt om forældelse

Formålet med forslaget er at beskytte forbrugerne mod forældelse af deres krav over for en erhvervsdrivende. I tilfælde, hvor mange forbrugere har ensartede krav mod den samme erhvervsdrivende, men hvor det kun er et mindretal, der f.eks. har klaget, kan der være behov for, at kunderne bliver gjort opmærksom på, at de har mulighed for at gøre et krav gældende. I modsat fald er der risiko for, at et betydeligt antal kunder misforstår deres retsstilling og måske står med et forældet krav på det tidspunkt, hvor der f.eks. indgås forlig eller falder dom i en konkret sag. Udenforstående kunder vil da ikke have mulighed for at rejse tilsvarende krav mod den erhvervsdrivende.

Det forslås derfor, at der gives Forbrugerombudsmanden en hjemmel til i visse tilfælde at kunne meddele påbud til en erhvervsdrivende om at informere sine kunder om retsstillingen i relation til forældelse.

2. Lovforslagets indhold

2.4. Informationspligt om forældelse

2.4.1. Gældende ret

Ifølge forældelsesloven er hovedreglen, at fordringer forældes efter 3 år, jf. § 3, stk. 1.

Forældelsesloven giver dog mulighed for at afbryde forældelsen. Afbrydelse af forældelsen er individuel. Det vil sige, at der alene sker afbrydelse af forældelsen for den fordringshaver og skyldner, hvis konkrete sag f.eks. er indbragt for domstolene, en administrativ myndighed eller et relevant klagenævn.

Der sondres mellem egentlig afbrydelse, jf. §§ 15-19, og foreløbig afbrydelse, jf. § 20-22. Egentlig afbrydelse kræver, enten at skyldneren erkender forpligtelsen, jf. § 15, eller at fordringshaveren foretager retslige skridt, jf. §§ 16 og 17. Ved egentlig afbrydelse løber der en ny forældelsesfrist, jf. § 19.

Foreløbig afbrydelse indtræder efter forældelsesloven § 20, stk. 1, bl.a. i tilfælde, hvor fordringshaveren har foretaget (foreløbige) retslige skridt, f.eks. ved at indbringe en sag for et klagenævn, eller der er indledt forhandlinger om fordringen, men uden at disse retslige skridt fører frem til en realitetsafgørelse eller forlig og dermed egentlig afbrydelse af forældelsesfristen. Fordringshaveren har da en tillægsfrist på 1 år fra foranstaltningens ophør, dvs. f.eks. klagenævnsafgørelsen eller forligsforhandlingens afslutning, til at foretage egentlige afbrydelse.

I tilfælde, hvor en administrativ myndigheds afgørelse i modsætning til situationerne reguleret i forældelseslovens § 16, stk. 1, om egentlig afbrydelse, ikke er bindende for parterne, f.eks. fordi der ikke gælder nogen frist for indbringelse af afgørelsen for domstolene, afbrydes forældelsesfristen foreløbigt med en tillægsfrist på 1 år, hvis en sag om fordringens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, inden forældelsesfristens udløb indbringes for myndigheden. Tillægsfristen regnes fra myndighedens afsendelse af afgørelsen. Det er en forudsætning, at den pågældende myndighed har kompetence til at træffe realitetsafgørelse i sagen. Bestemmelsen omfatter f.eks. statsforvaltninger og administrative råd og nævn, herunder Forbrugerklagenævnet, samt Folketingets Ombudsmand, men ikke Forbrugerombudsmanden.

Forbrugerombudsmanden træffer som udgangspunkt ikke afgørelser i forvaltningslovens forstand, og det er derfor først i tilfælde af, at Forbrugerombudsmanden anlægger f.eks. en erstatningssag ved domstolene, at forældelsen afbrydes, og da alene for dem, som er direkte omfattet af retssagen.

Efter forældelseslovens § 21, stk. 3, afbrydes forældelsen foreløbigt med en tillægsfrist på 1 år, hvis en sag indbringes for et privat klagenævn, ankenævn eller lignende. Bestemmelsen omfatter alle typer af klagenævn.

Afbrydelse af forældelsen er individuel. Det vil sige, at der alene sker afbrydelse af forældelsen for den fordringshaver og skyldner, hvis konkrete sag f.eks. er indbragt for domstolene, en administrativ myndighed eller et relevant klagenævn.

Der er endvidere mulighed for, at en fordringshaver og skyldner kan indgå en aftale om forældelsen (suspensionsaftale), således at forældelse ikke vil blive gjort gældende i en nærmere aftalt periode,

der rækker længere end forældelsesfristen. Hvis fordringshaver er en forbruger, må en sådan suspensionsaftale imidlertid ikke indgås, inden forældelsesfristen er begyndt at løbe, jf. § 26.

Da lovforslaget indeholder forslag om indsættelse af en ny § 27 a, som også skal strafsanktioneres, er der behov for at ændre i markedsføringslovens § 30, stk. 1.

2.4.2. Lovforslagets udformning

Med henblik på at øge forbrugerbeskyttelsen foreslås det, at Forbrugerombudsmanden får mulighed for at meddele påbud til en erhvervsdrivende, herunder finansielle virksomheder m.fl., og andre, der driver erhvervmæssig virksomhed, om at informere om retsstillingen i relation til forældelse i de tilfælde, hvor Forbrugerombudsmanden skønner det nødvendigt for at beskytte forbrugere mod retstab, og hvor der ikke ved forhandling kan opnås enighed med den erhvervsdrivende om enten en aftale om forældelsen (suspensionsaftale) eller en udsendelse af information om forældelsen til de berørte kunder. Det foreslås i øvrigt, at reglerne i markedsføringslovens § 27, stk. 3-5, om indbringelse af påbuddet for domstolene, finder anvendelse.

Påbuddet kan bl.a. fastsætte, at den erhvervsdrivende skal oplyse om baggrunden for kravets eksistens – dvs. oplysning om det konkrete aftalegrundlag og f.eks. en sag hos Forbrugerombudsmanden, en klagenævnsafgørelse eller en dom – om forældelsesreglerne, om hvilke konsekvenser forældelsen vil have i forhold til den konkrete sag samt vejlede om, hvad kunden konkret skal foretage sig for at opnå en afbrydelse af forældelsen, således at kunden ikke risikerer at stå med et forældet krav, når der f.eks. er indgået forlig eller er faldet dom i en prøvesag.

Forbrugerombudsmanden skal forinden ved forhandling have forsøgt at formå den erhvervsdrivende til at indgå en aftale om forældelsen (suspensionsaftale). Den erhvervsdrivende vil således have mulighed for enkelt og nemt at meddele generel suspension af forældelsen til de berørte kunder. Hvis den erhvervsdrivende ikke vil meddele generel suspension af forældelsen, kan der være behov for, at den erhvervsdrivende informerer sine kunder om de forældelsesmæssige problemstillinger. I situationer, hvor den erhvervsdrivende hverken vil meddele generel suspension eller informere sine kunder om de forældelsesmæssige problemstillinger, kan det være nødvendigt, for at undgå at kunderne lider et retstab grundet forældelse af deres krav, at Forbrugerombudsmanden meddeler et påbud om informationspligt til den erhvervsdrivende.

Med forslagens nr. 7a, foreslås det, at der i markedsføringslovens § 30, stk. 1, indsættes hjemmel til at overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i markedsføringslovens § 27a, kan straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget kan have mindre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, da en erhvervsdrivende efter forslaget vil kunne få påbud om at identificere en nærmere defineret kundekreds samt udarbejde og udsende informationsmateriale til kundekredsen.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige konsekvenser.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget har været i høring hos:

[Lovforslaget har endnu ikke været sendt i høring].

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	[Forslaget vil blive vurderet af CKR]	[Forslaget vil blive vurderet af CKR]
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	[Forslaget vil blive vurderet af CKR]
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 6a

I forslaget til § 27a, forslås det, at Forbrugerombudsmanden får mulighed for at meddele påbud til en erhvervsdrivende, herunder finansielle virksomheder m.fl., og andre, der driver erhvervsmæssig virksomhed, om at informere om retsstillingen i relation til forældelse i de tilfælde, hvor Forbrugerombudsmanden skønner det nødvendigt for at beskytte forbrugere mod retstap, og hvor der ikke ved forhandling kan opnås enighed med den erhvervsdrivende om enten en aftale om forældelsen (suspensionsaftale) eller en udsendelse af information om forældelsen til de berørte kunder. Det foreslås i øvrigt, at reglerne i markedsføringslovens § 27, stk. 3-5, finder anvendelse på påbuddet.

Informationspligten kan bl.a. omfatte baggrunden for kravets eksistens, dvs. oplysning om det konkrete aftalegrundlag og f.eks. en sag hos Forbrugerombudsmanden, en klagenævnsafgørelse eller en dom, oplysning om forældelsesreglerne, oplysning om hvilke konsekvenser forældelsen vil have i forhold til den konkrete sag samt vejledning om, hvad kunden konkret skal foretage sig for at

opnå en afbrydelse af forældelsen, således at kunden ikke risikerer at stå med et forældet krav, når der f.eks. er indgået forlig eller er faldet dom i en prøvesag.

Bestemmelsen forudsætter, at den erhvervsdrivende faktisk har det fornødne kendskab til sine kunder. Bestemmelsen finder således alene anvendelse, i det omfang den erhvervsdrivende ligger inde med eller på anden måde kan skaffe sig adgang til kontaktoplysningerne.

Informationspligten omfatter endvidere alene kunder, der har lignende krav, som det krav der er omstridt i en konkret sag. Det kan være vanskeligt på forhånd at præcisere, hvornår der er tale om lignende krav, men Forbrugerombudsmanden foretager et kvalificeret skøn i forbindelse med sin sagsbehandling.

Informationspligten vil kunne pålægges i sager, hvor den erhvervsdrivende f.eks. kan blive mødt med et krav om erstatning eller vederlag i forbindelse med overtrædelse af love, som Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med.

Når Forbrugerombudsmanden vælger at føre en prøvesag for en eller flere forbrugere mod en erhvervsdrivende for overtrædelse af love inden for Forbrugerombudsmandens tilsynsområde, er der et særligt behov for at sikre, at udenforstående kunder med lignende krav mod den samme erhvervsdrivende vil kunne få gavn af et forlig eller en dom i prøvesagen, således at disse udenforstående kunder ikke lider retstab. Der er ellers risiko for, at mange forbrugere misforstår retstilstanden og fejlagtigt tror, at de automatisk vil kunne få gavn af et forlig eller en dom. Men det er ikke tilfældet, hvis der er indtrådt forældelse, fordi forældelsesfristen ikke er afbrudt.

Det vil typisk være procesøkonomisk gunstigt for alle involverede, herunder den erhvervsdrivende, forbrugerne og domstolene, at føre en prøvesag for en eller flere forbrugere med henblik på at fastslå et kravs eksistens og berettigelse. Men det forudsætter, at andre forbrugere uden for prøvesagen sikres muligheden for at få gavn af en senere afgørelse, herunder ved i det mindste at blive informeret om deres krav og reglerne om forældelse. Det gør sig f.eks. gældende i tilfælde, hvor den erhvervsdrivende har tilkendegivet ikke at ville følge lignende klagenævnsafgørelser, og hvor forbrugere uden for prøvesagen ellers vil være henvist til selv at indbringe en sag for klagenævnet alene med det formål at afbryde forældelsen. Det er u hensigtsmæssigt og særdeles tids- og ressourcekrævende.

Forbrugerombudsmanden har allerede erfaring med, at det i en række tilfælde er lykkedes at indgå en generel aftale med en erhvervsdrivende om forældelse indbefattende alle med lignende krav. Men Forbrugerombudsmanden har også erfaring med andre tilfælde, hvor en erhvervsdrivende ikke har ønsket at indgå en sådan generel aftale, og hvor udenforstående kunder som følge heraf risikerer, at deres krav er forældet, når et forlig eller en dom i en prøvesag foreligger.

Den erhvervsdrivende har mulighed for enkelt og nemt at indgå en generel aftale med Forbrugerombudsmanden om forældelsen (suspensionsaftale). En sådan suspensionsaftale vil også være ressourcebesparende for den erhvervsdrivende. Men hvis den erhvervsdrivende ikke vil indgå en suspensionsaftale eller informere de berørte kunder om de forældelsesmæssige problemstillinger, kan det være nødvendigt, for at undgå at kunderne lider et retstab grundet forældelse af deres krav, at Forbrugerombudsmanden meddeler et påbud om informationspligt til den erhvervsdrivende..

Bestemmelsen tænkes anvendt f.eks. på sager, hvor en forbruger i et lignende aftaleforhold har fået anerkendt sit krav ved enten domstolene eller et relevant klagenævn, eller hvor

Forbrugerombudsmanden har anlagt en sag eller er indtrådt i en sag ved domstolene om det pågældende krav.

Der kan imidlertid også være sager, hvor Forbrugerombudsmanden efter en konkret vurdering finder, at der bør meddeles et påbud, uanset at der ikke foreligger en egentlig dom eller klagenævnsafgørelse eller er anlagt en sag ved domstolene. Det kan navnlig være sager, hvor forældelsesfristen forventes at ville udløbe eller at være meget tæt herpå, såfremt Forbrugerombudsmanden skal afvente en dom eller klagenævnsafgørelse eller anlæggelsen af en konkret sag.

Bestemmelsen kan anvendes, hvis det skønnes nødvendigt at beskytte forbrugere mod retstab. Det er således Forbrugerombudsmanden, der foretager skønnet under iagttagelse af det almindelige saglighedskrav, som Forbrugerombudsmanden er underlagt som offentlig virksomhed.

Hensynet til den erhvervsdrivendes retssikkerhed varetages ved bestemmelserne i markedsføringslovens § 27, stk. 3-5 i tilfælde om uenighed om påbuddet. Efter disse bestemmelser har den erhvervsdrivende mulighed for at indbringe påbuddet for domstolene, hvis den erhvervsdrivende ikke er enig i påbuddet. Det skal ske inden for 4 uger, efter at påbuddet er meddelt den pågældende. Kommer retten frem til, at påbuddet er meddelt med urette, vil Forbrugerombudsmanden i overensstemmelse med de almindelige erstatningsregler kunne være erstatningsansvarlig for den påførte skade.

Det er vigtigt, at informationen gives direkte og individuelt over for den enkelte kunde. Det vil f.eks. ikke være tilstrækkeligt, at det alene fremgår af en betalingsoversigt, men det vil godt kunne ske via en meddelelse i kundens e-boks.

Tilsidesættelse af påbuddet kan straffes med bøde. Under en given straffesag har domstolene endvidere kompetence til at efterprøve, om påbuddet har haft den fornødne hjemmel.

Til nr. 7a

Der foretages en konsekvensrettelse af § 30, stk. 1, således at § 27 a tilføjes bestemmelsen. Om bestemmelsens indhold og anvendelse henvises til tidligere forarbejder.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den [1. maj 2013]

Lovforslaget sammenholdt med gældende lovgivning*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

§ 27. Enhver med en retlig interesse deri kan anlægge sag om forbud, påbud, erstatning og vederlag efter § 20. Forbrugerombudsmanden kan anlægge sag om forbud og påbud efter § 20, stk. 1.

Stk. 2. Forbrugerombudsmanden kan meddele påbud, hvis en handling klart er i strid med loven og ikke kan ændres ved forhandling.

Stk. 3. Et påbud kan af den, påbuddet retter sig mod, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes skriftligt over for Forbrugerombudsmanden inden 4 uger efter, at påbuddet er meddelt den pågældende. Forbrugerombudsmanden skal inden 1 uge efter modtagelse af anmodningen indbringe sagen for retten i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 4. Anmodning efter stk. 3 har ikke opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling kan fortsætte den handling, påbuddet angår.

Stk. 5. Ankes en dom, hvorved et påbud ikke findes lovligt, kan den ret, der har afsagt dommen, eller den ret, hvortil sagen er indbragt, bestemme, at den pågældende ikke under ankesagen må udøve den handling, påbuddet angår.

Stk. 6. Rejses tiltale for overtrædelse af loven, overlades udførelsen af tiltalen til Forbrugerombudsmanden, såfremt denne begærer dette.

I lov om markedsføring, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 20. januar 2012, foretages følgende ændring:

§ 27a. Forbrugerombudsmanden kan, hvis det skønnes nødvendigt for at beskytte forbrugere mod retstab, efter forhandling meddele påbud om at informere relevante kunder om retsstillingen i relation til forældelse. Reglerne i

§ 27, stk. 3-5, finder tilsvarende anvendelse.

§ 30, stk. 1. Tilsidesættelse af et af retten nedlagt forbud eller påbud eller et af Forbrugerombudsmanden i henhold til § 23, stk. 2, eller § 27, stk. 2, meddelt påbud straffes med bøde eller fængsel i op til 4 måneder. Tilsidesættelse af et påbud om at tilbagebetale en modtaget pengeydelse straffes dog ikke.

§ 30, stk. 1. Tilsidesættelse af et af retten nedlagt forbud eller påbud eller et af Forbrugerombudsmanden i henhold til § 23, stk. 2, § 27, stk. 2, eller § 27 a, meddelt påbud straffes med bøde eller fængsel i op til 4 måneder. Tilsidesættelse af et påbud om at tilbagebetale en modtaget pengeydelse straffes dog ikke.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. maj 2013.